

14η Διδακτική Ενότητα Ηθική αρετή και μεσότητα

**Κείμενο αναφοράς: Αριστοτέλης, *Ἠθικὰ Νικομάχεια*, Β
6.4-8, 1106a26-b7**

Ετυμολογικά και ομόρριζα στη νέα ελληνική

• **συνεχῆι, ἀπέχον, ὑπερέχει, ὑπερέχεται < ἔχω (θ. σεχ-, ἐχ-, σχ-, σχε-, σχη-):** ακάθεκτος, αλληλουχία, ανακωχή, ανεκτικός, ανέχεια, ανοχή, άσχετος, διπλωματούχος, ἔξη, ἐξῆς, ἐξοχή, εποχή, ευεξία, ευωχία, εχεμύθεια, ζαχαρούχος, κατοχή, καχεκτικός, καχεξία, κληρουχία, οχυρός, οχύρωση, παροχή, περιέκτης, περιεκτικός, προεξοχή, προνομιούχος, προσεκτικός, πτυχιούχος, σοκολατούχος, συμβασιούχος, συνέχεια, συνοχή, σχέδιο, σχεδόν, σχέση, σχετικός, σχήμα, σχολείο, τροπαιούχος.

• **λαβεῖν, λαμβάνουσι, ληπτέον, ληψομένω < λαμβάνω:** ακατάληπτος, αμεροληψία, ανεπανάληπτος, ανεπίληπτος, αντιλαβή, αντίληψη, απολαβή, ασύλληπτος, δικολάβος, εικονολήπτης, επανάληψη, επιληψία, εργολάβος, εύληπτος, ευυπόληπτος, ηχολήπτης, ηχοληψία, θρησκόληπτος, θρησκοληψία, καταληπτός, κατάληψη, λαβή, λαβίδα, λάφυρο, λήμμα, λήψη, μεροληψία, μετάληψη, παραλαβή, παραλήπτης, περιλήψη, προκατάληψη, πρόσληψη, συλλαβή, σύλληψη, υπόληψη, χειρολαβή.

• **πλεῖον, πλεονάζει < (ὁ, ἡ) πλέων/πλείων, (τὸ) πλέον/πλείον:** πλειοδοσία, πλειοδότης, πλειονότητα, πλειοψηφία, πλέον, πλεονασμός, πλεονέκτημα, πλεονεξία.

• **ἐλλείπει, ἔλλειψιν < λείπω:** διάλειμμα, διάλειψη, εγκατάλειψη, ἔκλειψη, ἔλλειμμα, ελλειμματικός, ελλειπτικός, ἔλλειψη, ελλιπής, κατάλοιπο, λειψανδρία, λείψανο, λειψός, λειψυδρία, λιποβαρής, λιποθυμία, λίπος, λιπόσαρκος, λιποτάκτης, λιποταξία, λιπόψυχος, λοιπόν, λοιπός, παράλειψη, υπόλειμμα, υπόλοιπος.

• **φαγεῖν < ἔφαγον < τρώγω (θ. τρώγ-, ἐδ-, ἔδε-, ἔδεσ-, ἐσθ-, ἐσθι-, φαγ-):** ἔδεσμα, ἐδωδιμοπωλείο, ἐδωδιμος, παμφάγος, φαγητό, φαγώσιμο.

• **ἀλείπτῃς < ἀλείφω:** αλειμμα, αλοιφή, απαλοιφή, ἐξάλειψη, επάλειψη, πασάλειμμα.

• **προστάξει < πρὸς + τάττω(σσ)ω (θ. ταγ-ῃω) < τάττω/τάσσω):** ανακατάταξη, ανάταξη, ανυπότακτος, απότακτος, αρχισυντάκτης, ασύντακτος, άτακτος, αταξία, διαταγή, διάταγμα, ένταξη, επιταγή, επιτακτικός, επίταξη, μετάταξη, νομοταγής, παράταξη, προσταγή, πρόσταγμα, προστακτική, πρόταξη, συνταγή, σύνταγμα, συνταγματικός, συντάκτης, συντακτικό, σύνταξη, τάγμα, ταγματάρχης, ταγός, τακτικός, τακτός, τάξη, ταξίδι, τάξιμο, υποταγή.

• **ἀρχομένω < ἄρχομαι:** αναρχικός, άναρχος, αρχαίος, αρχή, αρχικός, άρχων, γυμνασίαρχος, έναρξη, έπαρχος, ναυαρχίδα, ναύαρχος, ταξίαρχος, υπαρκτός, ύπαρχος.

• **ἐπιστήμων < ἐπίσταμαι < ἐπὶ + ἵσταμαι:** επιστήμη, επιστημολογία, επιστήμονας, επιστημονικός, επιστημονισμός, επιστημοσύνη, επιστητό.

• **ὑπερβολήν < ὑπὲρ + βάλλω:** αμφιβολία, αναβλητικός, αναβολή, απόβλητος, βαλλιστικός, βαλτός, βεληγεκές, βελόνα, βέλος, βλήμα, βολή, βολίδα, βόλος, διαβλητός, έμβλημα, έμβολο, επιβλητικός, ευμετάβολος, κεραυνοβόλος, λιθοβολισμός, παράβολο, περιβάλλον, πρόβλημα, πυροβολισμός, συμβολή, σύμβολο, σφαιροβολία, υπερβολή, υποβλητικός.

• **φεύγει < φεύγω (θ. φευγ-, φϋγ-):** αναπόφευκτος, άφευκτος, καταφύγιο, πρόσφυγας, προσφυγικός, φυγάς, φυγή, φυγόδικος, φυγόκεντρος, φυγόπονος, φυγόστρατος.

• **ζητεῖ < ζητέω-ω:** αζήτητος, αναζήτηση, ζήτημα, ζήτηση, ζητητής, συζητήσιμος, συζητητής.

• **αίρεῖται < αἰρέομαι-οὔμαι (ρ. Φαρ- + j > Φαίρ-, > αἴρ-, > αἰρέ-ω, ρ. Φελ-, Φαλ-):** αἵρεση, αἰρετικός, αἰρετός, αναιρετικός, αρχαιρεσίες, αυθαίρετος, αφαίρεση, αφρημάδα, διαιρετέος, διαιρέτης, εξαἰρετικός, εξαίρετος, καθαίρεση, προαιρετικός, υπεξαίρεση.